

Alice Valkárová, Julius Lukeš a Ivo Šafařík převzali medaile AV ČR

14.5.2025 - Zuzana Dupalová | Akademie věd České republiky

Jak připomněl Radomír Pánek, úspěšné bádání často začíná položením správné otázky. Cesta ke správné odpovědi ale není vždy přímá a jednoduchá.

„Při jejím hledání je proto nezbytná velká dávka důvtipu, ale také odhodlání a trpělivosti. Dnes vzdáváme hold dvěma vědcům a jedné vědkyni, kteří nejenže umějí klást chytré otázky, ale zároveň je houževnatě a úspěšně zodpovídají,“ zdůraznil.

Předseda Akademie věd ČR Radomír Pánek

Efektivita a vstřícnost

Jaderná fyzička Alice Valkárová, která působí na Univerzitě Karlově, se účastnila experimentů na urychlovačích. Podílela se například na klíčovém experimentu v Hamburku, který významně rozšířil dosavadní znalosti o struktuře protonu.

Vědkyně byla předsedkyní Grantové agentury ČR nebo České fyzikální společnosti a v roce 2015 získala Cenu Milady Paulové. Dlouhodobě spolupracovala s Fyzikálním ústavem AV ČR.

Alice Valkárová

„Léta jsem spolupracovala s lidmi z Fyzikálního ústavu a byla i období, kdy jsem více času trávila u nich než na Matematicko-fyzikální fakultě,“ vzpomněla na přátelské vztahy.

„Obdivuji, jak Alice Valkárová skloubila vědeckou a organizační činnost a v obou dosáhla skvělých výsledků,“ zdůraznila bývalá předsedkyně Akademie věd ČR Eva Zažímalová a vyzdvihla, že fyzička měla ve vědeckých funkcích vždy věcný a neokázalý přístup zaměřený na efektivitu a vstřícnost k vědcům.

Enfant terrible parazitologie

„Jula je dítětem štěstěny. Okolnosti mu umožnily vrátit se domů a naplnit život vědeckou prací v oblasti, která mu v mládí učarovala,“ představil svého kolegu Julia Lukeše z Parazitologického ústavu Biologického centra AV ČR vedoucí centra Libor Grubhoffer. „Je ukázněným enfant terrible,“ pokračoval.

Julius Lukeš patří k výrazným postavám české vědy. Jeho práce vedla například k výjimečnému objevu zkrácených tRNA u hmyzího bičíkovce *Blastocrithidia nonstop*.

Julius Lukeš

Mimo jiné je nositelem ceny Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a členem vědeckých společností v Česku i ve světě, od roku 2024 je jako jediný Čech mezinárodním členem National Academy of Sciences. „Držím palce, aby nás v National Academy of Sciences bylo víc – Akademie věd má na to našlápnuto,“ poznamenal laureát.

Více o jeho práci se dočtete v rozhovoru pro časopis *A / Magazín*.

Koníček v laboratoři

Ivo Šafařík z Ústavu půdní biologie a biogeochemie Biologického centra AV ČR se zabývá vývojem metod pro přípravu magneticky modifikovaných (bio)materiálů a jejich využitím v biochemii, mikrobiologii, (bio)analytické chemii, environmentálních technologiích a dalších oborech.

Zaměřuje se na využití magnetických materiálů, například pro odstraňování biologicky aktivních látek a polutantů. Umisťuje se v žebříčku Elsevier 2 % celosvětově nejcitovanějších vědců.

Ivo Šafařík

Aktivity vědce, který spolupracuje i s institucemi na ochranu životního prostředí a univerzitami, shrnul Libor Grubhoffer: „Je chemikem tělem i duší, stále pracuje v laboratoři,“ což laureát také potvrdil. „V laboratoři pracuji rád – můj obor je mým koníčkem a doufám, že se mu budu věnovat ještě mnoho a mnoho let.“

Laureáti s předsedou instituce

<https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Alice-Valkarova-Julius-Lukes-a-Ivo-Safarik-prevzali-medaile-AV-CR-00001>